

“Em costa creure que algú cultive la poesia o l’art sense el desassossec”

Tot i fer algunes incursions en la narrativa, Ramon Guillem (Catarroja, 1959) sempre acaba tornant a la poesia, un terreny on és una de les veus autoritzades de la literatura en català dels darrers temps. Amb *La set intacta* (Pagès Editors, 2014) al davant, premi Maria-Mercè Marçal de poesia, parlem amb el poeta a la biblioteca municipal on treballa.

—El poema que obri *La set intacta* porta el mateix nom i remet a un anhel no satisfet, a una “febre antiga”. Quina és aquesta febre?

—La febre és el pas del temps, la que ens dóna la maduresa. Però la maduresa és equívoca, quan ets més jove penses que, en passar els anys, la set estaria apaivagada. Però no, cada vegada en tens més. En realitat, el poema parla de la vida, però també de l’art, la literatura... Tot allò que t’ajuda a sobreviure,

—“Difícil ofici aquest, de classificar llibres”, escriu, poc abans de citar la mort. Sobta la relació.

—És un joc una mica irònic. Pot generar una lectura equivocada, pensar que és una cosa biogràfica, únicament relacionada amb el meu treball. És una excusa per parlar de la mort: classificar és... Com pots encabir la vida en uns números?

—Hi ha al poemari una sensació perturbadora i predominant de desassossec. Amb alguna modulació, de tant en tant.

—Això és el que ens fa fer poesia. Em costa creure que una persona cultive l’art, la poesia o qualsevol disciplina artística, sense aquell desassossec. Si ho tens tot assumit i tranquil, falta alguna cosa. La creació artística és això. M’encanta aquell desassossec. Per això escric.

—No parle d’inquietud, sinó d’alguna cosa perturbadora, incòmoda per al lector.

—Quan faig poemes no solc pensar en el lector. Busque fer un artefacte artístic el més acabat possible. Evidentment, tractes d’arribar al lector. Tu t’has d’emocionar —encara que siga una emoció controlada— perquè si no és impossible que aquella sensació arribi al lector. La clau està a saber controlar l’emoció. Com diuen en el meu poble, que no se n’isquen les anguiles del cabàs.

—En el poema “Baladre” parleu de “l’edat miserable”, quan ets lluny dels pits materns, a prop de “l’esquerda voraç que ha d’engolir-nos”. A això em referia.

Ramon Guillem parla del pas del temps i de la set mai no saciada.

—És una mica... [dubta] És un poema un poc fort. El llibre té dues cares diferenciades: tens la set intacta però, al mateix temps, ets conscient que ets més a prop de la fi, de l’abisme. En tot cas, veure a prop el desert fa que tingues encara més set.

—Del llibre també criden l’atenció les imatges relacionades amb la natura, amb l’ocell o l’esquirol que ningú pot veure, tret del poeta. Una mena de veu a prop de la infantesa. Un altre reflex del pas del temps.

—No sabria dir-te si és la infantesa. És més que això. No tant la mirada de la infantesa —no m’agraden aquells tòpics— com el fet que el poeta ha de mantenir una certa ingenuïtat, ganes de descobrir el món cada vegada. El llibre conté dues mirades, una de més positiva. De fet, algun membre del jurat em va dir que els havia agradat precisament això.

—Però hi predomina la mirada comoguda, de recança: “...sols un temps

fràgil ens pertany”.

—Això no és recança! Depèn com ho mires: si el temps no fóra fràgil, quin sentit tindria? En aquell poema hi ha imatges molt fortes, però també d’obrir-se a la vida. És un temps fràgil però, tot just per això, cal estar oberts a tot el que ens ofereix la vida. A veure com poses això, que no quede una cosa d’autoajuda [riu].

—Hi ha un poema on parleu d’un petit ocell. I, una mica més tard, el sotmeteu a la mirada d’un caçador. Esteu exposant el lector a un tensió deliberada?

—Tot en els meus llibres és deliberat. És un poema fort, però acaba dient que l’ocell “encara canta”. La idea final és que, malgrat tot, continua cantant.

—El risc és que el lector interprete aquell “encara” com el moment previ al tret del caçador que farà callar l’ocell.

—El lector té tot el dret a fer la lectura que vulga. Com més lectures té un poema, més ric.

—També és cert que doneu una visió agradable de l’escriptura. Enteneu la poesia com a refugi o com a redempció?

—Entenc la poesia com a necessitat. I a partir d’ací, tot el que vulgues. No em plantege per què escric. Escric i ja està.

Xavier Aliaga